

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Ukiumoortumik nualluummut akiuussutissinneqarnissamut ilitsersuut

Nutarterneqartoq 15. oktober 2010

Nappaat:

Nualluut influenza tappiorannartumit ajornanngitsumik qalerussaminik (qaleruaani inuussutissap sananeqaataasa protein-it aaq-qissugaanerani) allangortitsisinnaasumik patsiseqarpoq. Taamaattoqarnera tappiorannartup aniguisinnaassusaanut nassuiaataavoq. Inuup tappiorannartup qaleruaa ataaseq akiuussutissiorfigisinnaavaa, tappiorannartorlu allamik qalerusserluni akornuteqarani saassusisinnaalissaaq amerliartulerlunilu. Taamaattoqarnerata assersuutigalugu mæslinge-reernerme inuuneq naallugu akiuussutissaqalerfiusernerata akerlianik, influenzamik nappaalasoqarnerani inuit ukiut arlallit allortarlugit arlaleriarlutik nuallussinnaasarput. Ukiumiit ukiumut akisuussutissap allangorartuusariaqarnera tamatuma nassataraa.

Nualluummut akiuussutissaq:

Ullutsinni timmisartukkut umiarsuartigullu angallannikkut tappiorannartoq virus ajornanngitsumik nunat akornanni tuniluuppoq.

Sapinngisaaq tamaat illersuuserneqarsinnaaneq anguniarlugu, ukioq manna tappiorannartunut immikoortunut pingasunut nunarsuaq tamakkerlugu nappaalassutaanerusimasunut akiuussutissiorartoqarpoq.

Akiuussutissat atorineqartut suussusaat pillugit Statens Serum Institut-ip inassuteqaatai ullumikkut atuuttut innersuussutaapput.

Akiuussutissaq siornarnisaaq atorineqarsinnaanngilaq.

Akiuussutissanik naammattunik peqqumaateqarnissaaq anguniarlugu, Statens Serum Institut-ip akiuussutissiorlut arlallit suleqatigai. Statens Serum Institut-ip akiuussutissat assiigiissutut nalilerpaat.

Inatsisit tunngaviusut:

Peqqissutsimut Avatangiisinullu Pisortaqaarfiup nakorsap innersuussineragut Kalaallit Nunaanni akeqanngitsumik akiuussutissinneqarsinnaaneq decembarip 22-ani 1993 ilisimatitsissutigalugu atuutilersippaat.

Tunillatsiasinnaasut akiuussutissinneqartariaqartullu ukuupput:

Nunarsuaq tamakkerlugu 2009/10-mi nappaalanersuaqarneranut atatillugu misilittakkat tunngavigalugit tunillatsiasinnaasut ataatsimoortut amerlipput imaluunniit immikkut nassuiaavigineqarput.

Tunillatsiasinnaasutut akiuussutissinneqartaria-littullu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup uku innersuussutigai:

1. Akiuussutissinneqarfissaminni 65-ilee-reersimasut.
2. Anigugassaannngitsunik pualluutillit. Pingaartumik puuat sulinerannut akornusiisumik pualluutillit (KOL), anernikillioortarneq astma puuat sulinerannik akornusiisooq astmalu nakorsaruminaatsoq, cystisk fibrose, sarkoidose, lungefibrose pualluutillu allat puaat sulinerannik akornusiisut puannilu nuammik nipititsisarnerit.
3. Ummalluutillit taqqatigulluunniit nappaatillit (aap taqqanut naqitsinerata qafasinnera kisiat pinnagit) pingaartumik uummatip taqaasa nerukillisimanerannik patsiseqartumik uummalluutillit, allanilluunniit patsiseqartumik uummal-luutillit uummatillu taqqanut aqquataasa matusartuisigut annertuumik ajoqutillit.
4. Sukkormik imm. 1-imik 2-milluunniit nappaatillit pingaatumik uummallunermik tartulunermilluunniit kingunerluutillit imaluunniit suk-kormik kingunerluutaannik sanngiillissuteqarsimasut imaluunniit nakorsaruminaatsumik sukkortut.
5. Inunnguutsiminnik kingusinnerusukkul-luunniit nappaatinut akiuussinnaassu-tsimekkut akornutillit, pingaartumik hiv-imik tunillatsissimasut nakorsaati-tukkaminnullu patsiseqartumik assersuutigalugu kemoterapi nappaatinut

akiuussinnassusaat sangiillisimasut. (Nakorsartinnissaq sioqquingaatsiarlugu akiuussutissinneqarnissaat inner-suussutaavoq).

6. Pualavallaartut najoqqutassaq BMI>40.
7. Pingaartumik nukitsigut nappaateqarnikkut, nukiit sianiutaasigut nappaateqarnikkut annertumillu innarluuteqarnikkut, sianiutit akornuteqarnerisigut nukiit sunniivigineqarsimaneragut, anersaartornerup quersorsinnaanerullu sanngiillisinneqarsimanerat.
8. Anigugassaannngitsunik tingulluutillit tartuluutillillu najoqqutassaq GFR<30ml/min.
9. Anigorneqarsinnaanngitsunik allanik nappaatillit, nakorsap naliliinera naapertorlugu inuunerat nuallunnikkut navianartorsiortinneqarsinnaappat, soorlu aap akui aappaluttut akornuteqarnerisigut timip iltimik pilersornerata akornuteqarnera.
10. Naartunerup qaammataasa pingajorarterutinngorlugit aggornerisa aappaanni pingajuannilu naartusut, nakorsallu naliliinera naapertorlugu pingajorarterutaani siullermi naartusut tunillatsisinaasunut ilaasut.
11. Nappaatinut akiuussinnaassutsimikkut annertuumik akornutillit illoqataat, immikkut ittunik pisoqartillugu akiuussutissinneqarnissamik neqeroorfigineqarsinnaapput. Illoqatit tassaapput inoquti-giinnut ilaasut taamaaqataallu.

Meeqqat:

Meeqqat 6 sinnerlugit qaammatillit nualluummillu peruluuteqarsinnaasut akiuussutissinneqarnissaat inassutaavoq. Nalornissuteqarnermi Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani nakorsartittunut immikkoortortaqarfik isumasiorneqassaaq.

Meeqqat 6-inik qaammatilinniit 8-nik ukiullit ilanngullugit siornatigullu nualluummut influenzamut akiuussutissinneqarsimanngitsut, sapaatit akunneri sisamanik akunnilerlugit marloriarlugit akiuussutissinneqartariaqarput.

Meeqqat 6-inik qaammatilinniit 35-inik qaammatillit ilanngullugit akiuussutissap affaanik akiuussutissinneqassapput.

Illoqatit allallu meeqqanut nualluummik peruluuteqalersinnaasunut qanigisaasut akiuussutissinneqarnissaat pissusissamisoortuusinnaavoq.

Naartuneq milutitsinerlu:

Nualluttoqartillugu qaammatit siullit pingasut naartunermi puakkut nuamik nipititsinermik, naartumik katatsinermik siusinaartumilluunniit erninermik kingunerlutitsissinnaaneq annertunerulaarpoq.

Naartusut anigugassaannngitsumik nappaatillit tunillatsisinnaanerata annertuneruvoq.

Inunnguutsiminnik innarluutilinnik naartunermulluunniit atatillugu kingunerluutinik allanik akiuussutissiisarneq annertunerulersitsinngitsoq paasineqarpoq.

Naartusut anigorneqarsinnaanngitsumik nappaatillit tunillatsisinnaasullu naartunermi sukkulluunniit akiuussutissinneqarnissaat inassuteqaataavoq. Naartunerup qaammataani siullerni pingasuni nakorsap naliliinera naapertorlugu akiuussutissiisoqarsinnaavoq.

Milutitsinermi nualluummut influenza-mut akiuussutissiisoqarsinnaavoq.

Nappaat nukillaariartorneq (dissemineret sklerose) HIV-ilu:

Nappaat nukillaariartorneq (dissemineret sklerose) nuallunnerup nalaani ajorseriaateqarsinnaavoq akiuussutissinneqarnerulli kingunerisaanik ajorseriaateqassanani.

HIV-imik tunillatsissimasunik akiuussutissinissaq pillugu ilitersuut Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani nakorsartittunut immikkoortortaqarfimmi pissarsiassaavoq.

Akiuussutissaq:

Nualluummik influenzamik nappaalasarneq decembarimiit aprilimut atuukkajunnerusar-mat, ukiut tamaasa oktobari/novembari/-decembari qaammat akiuussutisseqqinneqartariaqarpoq.

Illersuutaanera:

Nappaammut illersuutaanera qaammatinik 6-iniit 12-inut sivisussuseqarpoq akiuussutissin-

neqarnermiillu nalinginnaasumik sapaatit akunneri 2-3 qaangiunneranni sunniuttarluni. Tappiorannartut nappaalassutaasut akiuussutissamilu akuutinneqartut imminnut assigiisuteqarnerat, illersuutaaneranut aalajangiisunnerpaajusarpoq. Akiuussutissaq inuusuttut peqqissut akornanni nualluutip influenzap tappiorannartuanut 70%-imiit 90%-imut illersuutaasarpog. Utoqqaanerusunut nalinginnaasumik illersuutaanera annikinneruvoq. Kingunerluutitut ulorianaatilinnut napparsimavimmut unissutaasarialinnut toqussutaasartunullu 50%-pallillugu illersuutaavoq.

Kingunerluutit akiuussutissinneqaqqussaangitsullu:

Kissarneqarneq, inuummarlunneq, qiiarlunneq qasoqqanerlu nalinginnaasumik ullut 1-2 qaangiunneranni qaangiuttartut kingunerluutaagajunnerupput. Akiuussutissaq nuallulersitsinnaangilaq.

Nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuaqarnerani (Pandemrix®)-imik akiuussutissinneqarnermi kissarneqarsimaneq, kapitiffiup naalaanik pullattoorluniluunniit ippiorsimaneq,

akiuussutissap iluaqutaanerunissaa anguniarlugu, inuusutissat sananeqaataasa ilaannik protein-imik imaluunniit asiunaveersaammik thiomersal-imik akuneqanngimmat, ukiu-moortumik akiuussutissinneqarnissamut akornutaasariaqanngilaq.

Inuit kukkukuut maniiinik kukkukuuqqaniluunniit sananeqaataasa ilaannik protein-imik imaluunniit akuisa allanik sapigallit sapigaqarnerlu peruluutaasimappat (anafylaktisk schok) akiuussutissinneqassanngillat.

Asiunaveersaammik formaldehyd-imik sapigaqarneq ammikkut misissuinermi takussutissalimmik amerluutaanerusarpoq akiuussutissinnaamullu akornutaanani. Amerlulersinnaaneq pinngitsoorniarlugu nukikkut kapisinikkut akiuussutissiisoqarsinnaavoq.

Tappiorannartunut akiuussutissat akiuussutissinneqaqqussaanginnertik pissutigalugu akiuussutissinneqarsimannngitsunut pinaveersaartitsinermi atorineqarsinnaapput. Taamaaliornermi Nunatta Nakorsaataasivia suleqatigineqassaaq.

Flemming Kleist Stenz
Nunatsinni nakorsaaneq

Ilitsersuutip matuma taarserpaa "Influenzamat akiuussusiinissamat ilitsersuut" 2. juni 2006-imeersoq, matumuuna atorunnaarsinneqartoq.

